Vind uw vakvereniging

Welke vakorganisaties bestonden er in iedere bedrijfstak of regio vóór 1940? Om dat te verhelderen heeft het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) alle organisaties waarvan een spoor te vinden was in een database laten opnemen.

Aan het eind van de negentiende en in het begin van de twintigste eeuw richtten veel arbeiders vakverenigingen, werkliedenverenigingen of verwante organisaties op. Een werkliedenvereniging richtte zich wat minder op strijd met de patroons dan de meeste vakverenigingen, maar probeerde toch de belangen van de arbeiders te behartigen - in dit geval niet de stoffelijke, maar vooral de geestelijke. Dergelijke verenigingen werden plaatselijk opgericht, door arbeiders die elkaar kenden. Vaak werden ze later de afdeling van een landelijke organisatie, die bijvoorbeeld cao's voor het hele land kon afsluiten. Het omgekeerde kon echter ook gebeuren: een landelijke organisatie besloot dat de arbeidsverhoudingen in Eindhoven er om vroegen dat de sigarenkistmakers of de kantoorbedienden zich organiseerden. De organisaties waren gevarieerd naar principieel uitgangspunt: christelijk interconfessioneel, of juist katholiek en protestant apart, socialisten van meer of minder radicaal slag, en nadrukkelijk neutrale bonden. Het organisatielandschap was dus ongemeen gevarieerd en werd pas in de loop van de twintigste eeuw geleidelijk overzichtelijker. Voor historici is het daarom moeilijk uit te zoeken welke organisaties er vóór 1940 in iedere bedrijfstak of regio bestonden. In de nieuwe database van het IISG worden tienduizenden plaatselijke organisaties en afdelingen van landelijke organisaties geïdentificeerd. Daarnaast is in kaart gebracht van welke van deze organisaties een archief bewaard is.

Christelijke Werkliedenvereniging 'De Eendracht' in Eindhoven, rond 1907.

Het project is tot stand gekomen door de financiële steun van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de vakcentrale FNV en het winstverdelingsfonds van Reaal. De resultaten zijn niet alleen interessant voor wetenschappers.

Wie haar familiegeschiedenis schrijft en wil weten van welke vakbond haar overgrootvader lid was, kan in de database ook vinden welke organisaties in aanmerking komen. Wie als vakbondslid wil weten welke organisaties er vroeger in zijn vak en woonplaats bestonden, kan dat ook in de database vinden. De database zal eind maart 2007 op het web openbaar toegankelijk worden en is dan te raadplegen via de site van het IISG. (Lex Heerma van Voss)

www.iisg.nl

Historische lonen en prijzen op net gezet bij het IISG

Op initiatief van prof. Jan Luiten van Zanden heeft het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) de website *Historical prices and wages* (www.iisg.nl/hpw) opgericht.

Lonen en prijzen behoren tot de belangrijkste gegevens binnen sociaal-economisch onderzoek. Ze verschaffen informatie over de levensstandaard en het functioneren van markten; onderwerpen die een centrale plek innemen in de sociaal-economische debatten. Recentelijk is dat met name het geval binnen de discussie over het verloop van het globaliseringsproces. Om uitwisseling en hergebruik van dergelijke data te stimuleren, is het volgens het IISG van groot belang dat onderzoekers hun data digitaal beschikbaar maken op het internet.

Historical prices and wages bestaat uit vier segmenten. Allereerst zijn er de databestanden. Het project streeft ernaar bestanden aan te bieden die alle geografische en chronologische gebieden beslaan. De website biedt momenteel bestanden aan voor verschillende landen in Azië en Europa. Binnenkort zal daar bovendien een groot databestand voor China aan toegevoegd worden. Naast deze bestanden is er op de site een *applet* beschikbaar waarmee de waarde van de euro/gulden op verschillende momenten in de periode 1450-2005 vergeleken kan worden. Verder zijn er links naar andere webpagina's en congrespapers te vinden. Databestanden worden volgens een vast format aangeboden. De data zelf staan in een Excel spreadsheet. Daarnaast wordt altijd een beschrijving van bronnen, munteenheden, maten en gewichten en publicaties opgenomen. Indien mogelijk wordt ook een digitale versie van het bijbehorende paper of artikel aangeboden. Omdat de voertaal op de website en in de bestanden grotendeels Engels is, is de website goed toegankelijk voor de wereldwijde onderzoeksgemeenschap. (Christiaan van Bochove)

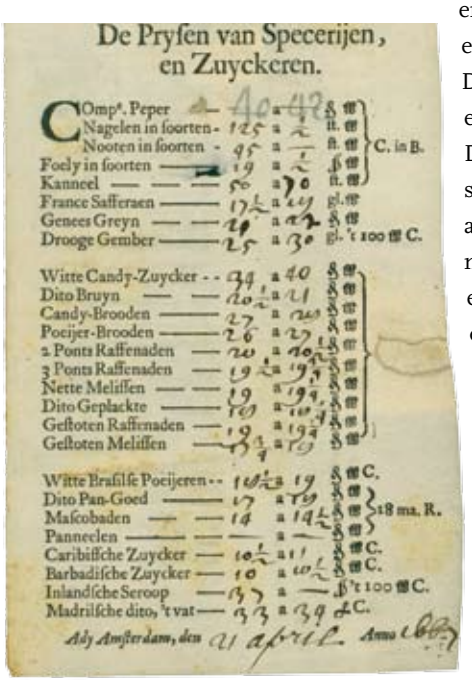

Prijslijst van suikers en specerijen, 21 april 1667

Unieke opgravingstekeningen duurzaam digitaal gearchiveerd

In het kader van een nieuw project worden vijftig duizend opgravingstekeningen digitaal gearchiveerd, waarvan maar één exemplaar bestaat. DANS en de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumentenzorg (RACM) werken hiervoor samen.

Bij een archeologische opgraving worden de vondsten en hun exacte ruimtelijke ligging nauwkeurig gedocumenteerd. Uit de ligging kunnen bijvoorbeeld ouderdom, gebruiksduur en uitgevoerde activiteiten op een nederzetting worden afgeleid. Bij een opgraving wordt dan ook veel tijd geïnvesteerd in het documenteren van de ruimtelijke context van grondsporen en vondsten. Deze wordt vastgelegd op grote A0-veldtekeningen, die op schaal alle details in de horizontale vlakken en verticale profielen laten zien. Deze tekeningen zijn unieke documenten, die aan wettelijke normen moeten voldoen.

DANS nam samen met de Universiteit Leiden en de RACM medio 2004 het initiatief tot een elektronisch depot voor de Nederlandse archeologie. De nauwe samenwerking tussen DANS en de RACM heeft geleid tot een baanbrekend nieuw project.

Het digitaliseren van die veldtekeningen is zowel vanwege het behoud als de beschikbaarheid een noodzakelijk proces geworden. De gewenste kwaliteit (hoge resolutie, ware kleuren en opslag als ongecomprimeerde TIFF-bestanden) en de fysieke omvang (veelal A0-formaat) maken de digitale bestanden zeer groot. Tot voor kort was digitale archivering bij deze grootte van de tekeningen, aantallen en kwaliteitseisen vrijwel onmogelijk.

Dankzij een nieuwe samenwerking tussen DANS, RACM en het zogenaamde BIG GRID project kunnen de Nederlandse archeologen de veldtekeningen nu wel in 24-bits kleuren scannen op een resolutie van 300 dpi en als ongecomprimeerde bestanden opslaan. Van deze hoge kwaliteit *moederscans* zijn bij de RACM kleine, gecomprimeerde afgeleiden beschikbaar, die door de eindgebruikers snel op het beeldscherm kunnen worden beoordeeld en gebruikt voor het archeologisch onderzoek. Mocht er in de toekomst een hogere kwaliteit, een ander bestandsformaat of een reservekopie noodzakelijk zijn, dan biedt het BIG GRID, via het archief van DANS, uitkomst. (Milco Wansleeben)

Studiedag beeldcollecties

Op vrijdag 8 december is er in Gent een studiedag rond digitale beeldcollecties. Organisatoren zijn de Vereniging voor Geschiedenis en Informatica (VGI), het Vlaams Centrum voor Volkscultuur (VCV), de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde (KANTL) en het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (CTB). De dag bestaat uit twee delen. De eerste twee lezingen zijn technisch en handelen over de opvolging na het digitaliseren en de toegankelijkheid van digitale beeldcollecties. Daarna volgen drie getuigenissen uit het veld waarbij beelden op het internet worden geplaatst vanuit een verschillend perspectief, namelijk: Beeldbank Waasland, Musea Oost-Vlaanderen in Evolutie (MovE) en www.erf-goed.be. www.vgi-online.org

IASSIST Call for papers

Het thema van de 33ste jaarlijkse conferentie van de International Association for Social Science Information Service and Technology (IASSIST) is 'Building global knowledge communities with open data'. IASSIST vraagt om voorstellen voor papers, sessies, panel discussies, poster demonstraties en workshops op het brede gebied van dit onderwerp. De deadline van de *call for papers* is 16 januari 2007. Informatie: http://agiig.wordpress.com/2006/10/16/iassist-2007-call-for-papers/ of www.iassistdata.org/

NESSTAR beschikbaar voor onderzoekers

Datainstituut DANS wil het gebruik van NESSTAR uitbreiden en onderzoekers de mogelijkheid geven om zelf hun surveydata met NESSTAR op het web te publiceren. NESSTAR is speciaal bedoeld voor het publiceren van variabelen. Ook is het mogelijk om online analyses uit te voeren en data te downloaden. Geaggregeerde data kunnen met NESSTAR gepubliceerd worden in voorgedefinieerde tabellen, ondersteund door grafieken en kaarten. DANS heeft een NESSTAR server waarmee een aantal belangrijke surveys worden ontsloten. Nieuwe projecten die NESSTAR gaan gebruiken zijn o.a.: SCP-sport, COMPSOC, MESS, OSA-arbeidsaanbod en -vraagpanel. Informatie: Marion Wittenberg (DANS). http://nesstar.steinmetz-archief.nl/webview/index.jsp.

EASY on-line

Op 1 december wordt het Electronic Archive System (EASY) van DANS opengesteld. Onderzoekers kunnen dan eenvoudig data aanleveren en ophalen. DANS gebruikt de maand december om de intern ontwikkelde software te *finetunen* en het eigen archief over te brengen naar EASY. Momenteel is DANS in staat om meer dan 15 Terabyte aan data op eigen systemen op te slaan. Wanneer in voorjaar 2007 de aansluiting op het GRID in Nederland tot stand is gekomen, is er alleen nog een virtuele limiet. Begin februari 2007 zal EASY officieel in gebruik worden genomen. Volgens adjunct-directeur Harmsen van DANS gaat het om *state of the art* software, geschreven in JAVA en gebaseerd op het Eclipse framework van IBM. Het systeem maakt gebruik van internationale archiveringsstandaarden en kan data voor onbeperkte tijd veilig opslaan en beschikbaar stellen.